

Stručná epidemiologická charakteristika Nitrianskeho kraja za rok 2012

V roku 2012 sme, tak ako v predchádzajúcich rokoch, pozorovali v Nitrianskom kraji celkovo priaznivý trend vo vývoji epidemiologickej situácie.

Tak ako po minulé roky sa vysoká zaočkovanosť populácie prejavila nulovou chorobnosťou u ochorení preventabilných očkovaním ako záškrt, tetanus, osýpky, rubeola mumps a detská obrna. Nárast chorobnosti sme zaznamenali iba u ochorení na pertussis.

V skupine alimentárnych ochorení sme nezaznamenali ochorenie na brušný týfus a paratýfus, ale významne stúpla chorobnosť na salmonelózu, bakteriálne črevné infekcie a k nárastu došlo aj u nešpecifikovaných gastroenterítid. Mierny pokles počtu hlásených prípadov sme zaznamenali v skupine vírusových črevných infekcií a u bacilovej dyzentérie.

Pokles chorobnosti sme zaznamenali u všetkých typov vírusových hepatítid. V skupine neuroinfekcií sa podstatne nezmenila situácia vo výskyte meningokokových ochorení, ale stúpla chorobnosť u vírusových infekcií CNS a mierne aj u ochorení na bakteriálne meningitídy.

Oproti minulému roku poklesla chorobnosť v skupine akútnych respiračných ochorení a chrípky.

Zo zoonóz v priebehu roku neboli hlásené ochorenia na antrax, brucelózu, Q-horúčku a teniózu, nárast chorobnosti sme evidovali iba u tularémie a toxoplazmózy.

V priebehu roku 2012 sme v Nitrianskom kraji zaznamenali spolu 17 úmrtí na infekčné ochorenia. Hlásené boli 3 krát z okresu Komárno, 2 krát z okresu Levice, 8 krát z okresu Nitra a 4 krát z Nových Zámkov. Išlo najčastejšie 10 krát o úmrtia na septické stavy, 3 krát na bakteriálne meningitídy, 2 krát na listériovú meningitídu a po 1 krát na chrípku a SARI. Z tohto počtu išlo 5 krát o úmrtia na ochorenia nozokomiálneho charakteru.

Skupina alimentárnych ochorení

V roku 2012 sme v Nitrianskom kraji v skupine alimentárnych ochorení zaznamenali nárast chorobnosti oproti minulému roku (586 prípadov, chorobnosť 83,2/100 000 obyvateľov) o 36,5% a bolo hlásených 800 prípadov, čo je chorobnosť 116,0/100 000 obyvateľov. Oproti 5-ročnému priemeru (107,4/100 000 obyvateľov) chorobnosť stúpla o 5,5%. Ochorenia hlásili zo všetkých okresov kraja a to 174 krát z okresu Komárno (chorobnosť 167,3/100 000 obyvateľov), Levice 116 krát (chorobnosť 100,8/100 000 obyvateľov), Nitra 132 krát (chorobnosť 82,8/100 000 obyvateľov), Nové Zámky 194 krát

(chorobnosť 134,5/100 000 obyvateľov), Šaľa 49 krát (chorobnosť 92,0/100 000 obyvateľov), Topoľčany 107 krát (chorobnosť 148,1/100 000 obyvateľov) a z okresu Zlaté Moravce 28 krát (chorobnosť 67,7/100 000 obyvateľov). Najvyššia vekovošpecifická chorobnosť bola ako obvykle u malých detí a to 850,2/100 000 obyvateľov (217 prípadov) v skupine 1-4-ročných detí a 662,4/100 000 obyvateľov (45 prípadov) v skupine 0-ročných detí. Tak, ako po minulé roky, najčastejšie 762 krát išlo o manifestné ochorenia (95,3%). Charakter výskytu bol prevažne 506 krát sporadický (63,3%). V priebehu roku sme v skupine salmonelóz zaznamenali 13 menších epidémií, v ktorých ochorelo spolu 145 osôb. Najčastejšie sa ako pôvodca ochorenia uplatnila *Salm. enteritidis*, izolovaná bola 510 krát (63,8%) a *Salm. typhimurium*, ktorá bola izolovaná 99 krát (12,3%). Ako faktor prenosu nákazy udávali chorí najčastejšie 426 krát vajíčka a výrobky z nich (53,3%) a 105 krát kuracie mäso (13,1%).

Pokles chorobnosti sme evidovali oproti minulému roku (82 prípadov, chorobnosť 11,6/100 000 obyvateľov) u bacilovej dyzentérie. Hlásených bolo 58 prípadov, čo je chorobnosť 8,4/100 000 obyvateľov. Oproti 5-ročnému priemeru (14,6/100 000 obyvateľov) došlo k poklesu chorobnosti až o 43,9%. Okrem okresu Šaľa zaznamenali ochorenia vo všetkých okresoch, najviac 23 krát v okrese Levice (chorobnosť 20,0/100 000 obyvateľov), 15 krát v okrese Nové Zámky (chorobnosť 10,4/100 000 obyvateľov) a 14 krát v okrese Topoľčany (chorobnosť 19,4/100 000 obyvateľov). Najčastejšie 34 krát (58,7%) išlo o sporadické ochorenia a v roku 2012 bola hlásená iba 1 menšia epidémia s 9-timi prípadmi v okrese Topoľčany.

V skupine bakteriálnych črevných infekcií dosiahla chorobnosť najvyššiu hodnotu za celé sledované 20-ročné obdobie. Hlásených bolo 1 114 ochorení, čo predstavuje chorobnosť 161,6/100 000 obyvateľov. Oproti minulému roku (878 prípadov, chorobnosť 124,6) je to nárast o 21,8% a oproti 5-ročnému priemeru (555,4 prípadov, chorobnosť 78,7/100 000 obyvateľov) je to dvojnásobný nárast chorobnosti. Ochorenia boli hlásené zo všetkých okresov kraja, najviac 300 krát z okresu Levice (chorobnosť 260,7/100 000 obyvateľov), 227 krát z okresu Nové Zámky (chorobnosť 157,4/100 000 obyvateľov) a 211 krát z okresu Komárno (chorobnosť 202,6/100 000 obyvateľov). Najčastejšie 964 krát (86,5%) boli ochorenia diagnostikované ako kamylobakteriôza, 92 krát (8,3%) ako infekcia vyvolaná *E. coli*, 36 krát (3,2%) ako yersiniôza a 22 krát (2,0%) ako enterokolitída zapríčinená *Clostridium difficile*. Charakter výskytu bol najčastejšie 979 krát (87,9%) sporadický a 135 ochorení prebehlo v rámci rodinného výskytu. Epidémiu bakteriálnych črevných infekcií sme nezaznamenali.

Po minuloročnom nulovom výskyte sme v roku 2012 v skupine bakteriálnych otráv z potravín zaznamenali 4 ochorenia, čo je chorobnosť 0,6/100 000 obyvateľov. Všetky ochorenia boli hlásené z okresu Nitra a prebehli v mesiaci júli v menšej rodinnej epidémii.

V skupine vírusových črevných infekcií došlo oproti minulému roku (730 ochorení, chorobnosť 103,6/100 000 obyvateľov) k poklesu počtu hlásených prípadov o 21,2% a spolu bolo z jednotlivých okresov hlásených 561 ochorení, čo je chorobnosť 81,4/100 000 obyvateľov. Najviac 158 ochorení hlásili z okresu Nitra (chorobnosť 99,1/100 000 obyvateľov). Po 118 ochorení hlásili z okresov Levice (chorobnosť 102,5/100 000 obyvateľov) a Topoľčany (chorobnosť 163,4/100 000 obyvateľov), 88 krát hlásili ochorenia z okresu Komárno (chorobnosť 84,5/100 000 obyvateľov), 47 krát z okresu Zlaté Moravce (chorobnosť 113,6/100 000 obyvateľov), 20 krát z okresu Šaľa (chorobnosť 37,6/100 000 obyvateľov) a 12 krát z okresu Nové Zámky (chorobnosť 8,3/100 000 obyvateľov). Ochorenia mali prevažne 373 krát (66,5%) sporadický charakter, v rámci rodinného výskytu prebehlo 73 ochorení (13,0%) a zaznamenali sme 7 menších epidémií, v ktorých ochorelo spolu 115 osôb (20,5%). Ochorenia boli najčastejšie 373 krát (66,5%) diagnostikované ako rotavírusová enteritída, 89 krát (15,8%) ako gastroenteropatia zapríčinená vírusom Norwalk a 99 krát (17,7%) ako adenovírusová enteritída.

K nárastu počtu vykázaných ochorení oproti minulému roku (640 prípadov, chorobnosť 90,8/100 000 obyvateľov) došlo u nešpecifikovaných gastroenteritíd. V roku 2012 bolo v okresoch Nitrianskeho kraja hlásených spolu 687 ochorení, čo je chorobnosť 99,6/100 000 obyvateľov. Oproti minulému roku je to nárast chorobnosti o 6,8% a oproti 5-ročnému priemeru chorobnosti (73,8/100 000 obyvateľov) o 35,0%. Najviac ochorení bolo vykázaných v okrese Nitra 503 (chorobnosť 315,5/100 000 obyvateľov). Charakter výskytu bol prevažne 440 krát (64,0%) sporadický, v rámci rodinného výskytu ochorelo 79 osôb (11,5%) a 168 prípadov (24,5%) prebehlo v 6-tich menších epidémiách.

Skupina vírusových hepatítid

V roku 2012 bolo v Nitrianskom kraji hlásených spolu 68 ochorení na vírusové hepatitídy, čo je o 36,4% menej ako v roku 2011, kedy bolo hlásených 107 prípadov.

Ochorenia boli na základe sérologických vyšetrení diagnostikované 5 krát ako akútna vírusová hepatitída A, 18 krát ako akútna vírusová hepatitída B, 1 krát ako akútna vírusová hepatitída C a 44 krát ako chronická vírusová hepatitída.

Oproti minulému roku, kedy sme v kraji vykázali 11 ochorení na akútnu VHA (chorobnosť 1,6/100 000 obyvateľov), došlo v tejto skupine hepatítid v roku 2012 k poklesu

počtu hlásených prípadov o 54,5%. Evidovali sme iba 5 ochorení, čo predstavuje chorobnosť 0,7/100 000 obyvateľov). Priemer chorobnosti za posledných 5 rokov mal hodnotu 3,3/100 000 obyvateľov. Ochorenia boli hlásené iba z 3 okresov kraja a to po 1 krát z okresu Levice (chorobnosť 0,9/100 000 obyvateľov) a Nové Zámky (chorobnosť 0,7/100 000 obyvateľov) a 3 ochorenia sme zaznamenali v okrese Zlaté Moravce (chorobnosť 7,3/100 000 obyvateľov).

V skupine ochorení na VHB sme v roku 2012 zaznamenali najnižšiu chorobnosť za posledných 5 rokov. Hlásených bolo 18 ochorení, čo predstavuje chorobnosť 2,6/100 000 obyvateľov. Oproti minulému roku (23 ochorení, chorobnosť 3,3/100 000 obyvateľov) došlo k poklesu chorobnosti o 21,7% a oproti 5-ročnému priemeru (10,7/100 000 obyvateľov) chorobnosť poklesla takmer o polovicu. Ochorenia boli hlásené z 5-tich okresov kraja a to po 2 krát z okresov Komárno (chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov) a Šaľa (chorobnosť 3,8/100 000 obyvateľov), 9 krát z okresu Nitra (chorobnosť 5,7/100 000 obyvateľov), 4 krát z okresu Nové Zámky (chorobnosť 2,8/100 000 obyvateľov) a 1 krát okresu Levice (chorobnosť 0,9/100 000 obyvateľov).

V roku 2012 sme v kraji zaznamenali iba 1 ochorenie na akútnu VHC, čo predstavuje chorobnosť 0,2/100 000 obyvateľov. V minulom roku boli v kraji vykázané 4 prípady s chorobnosťou 0,6/100 000 obyvateľov. Ochorenie zaznamenali v okrese Komárno (chorobnosť 1,0/100 000 obyvateľov).

Chronické vírusové hepatitídy vykazujeme v Nitrianskom kraji od roku 2001 (6 prípadov, chorobnosť 0,8/100 000 obyvateľov). V roku 2012 bolo v okresoch kraja vykázaných spolu 44 prípadov, čo predstavuje chorobnosť 6,4/100 000 obyvateľov. Oproti minulému roku (69 prípadov, chorobnosť 9,8/100 000 obyvateľov) je to menej o 36,2%. Okrem okresu Zlaté Moravce boli ochorenia hlásené zo všetkých ostatných okresov kraja a to 12 krát z Komárna, 4 krát z Levíc, 5 krát z Nitry, 9 krát z Nových Zámok a po 7 krát z okresov Šaľa a Topoľčany. Na základe sérologických vyšetrení boli ochorenia diagnostikované 13 krát (29,5%) ako chronické vírusové hepatitídy B a 31 krát (70,5%) ako chronické vírusové hepatitídy C.

V priebehu roku 2012 pribudlo do evidencie HBsAg pozitívnych 42 osôb (6,1/100 000 obyvateľov). Okrem okresu Topoľčany ich zaznamenali vo všetkých okresoch kraja a to 2 krát v okrese Komárno, po 7 krát v okresoch Levice a Nitra, po 3 krát v okresoch Šaľa a Zlaté Moravce a najviac nosičov HBsAg 20 zaznamenali v okrese Nové Zámky.

Skupina respiračných ochorení

Aj v roku 2012 sme vplyvom vysokej zaočkovanosti detskej populácie evidovali nulovú chorobnosť u ochorení prevetabilných očkovaním a to u diftérie (ochorenie sme v celom sledovanom 20-ročnom období nezaznamenali), osýpok (naposledy sme evidovali 1 ochorenie v roku 1997), rubeoly (posledné 1 ochorenie bolo v kraji vykázané v roku 2007) a parotitídy (posledné 2 ochorenia boli vykázané v kraji v roku 2009).

V roku 2012 bolo spolu v kraji hlásených 8 ochorení na tuberkulózu, čo je chorobnosť 1,2/100 000 obyvateľov). Ochorenia evidovali iba v 3 okresoch kraja a to 3 krát v okrese Levice (chorobnosť 2,6/100 000 obyvateľov), 4 krát v okrese Nitra (chorobnosť 2,5/100 000 obyvateľov) a 1 krát v okrese Zlaté Moravce (chorobnosť 2,4/100 000 obyvateľov). Vo všetkých prípadoch išlo o tuberkulózu pľúc.

V priebehu roku 2012 bolo v kraji diagnostikovaných 45 ochorení na pertussis, čo predstavuje chorobnosť 6,5/100 000 obyvateľov. Je to nárast o 50,0% oproti minulému roku, kedy sme evidovali 30 ochorení s chorobnosťou 4,3/100 000 obyvateľov. V porovnaní s 5-ročným priemerom (55,6 prípadov, chorobnosť 7,9/100 000 obyvateľov) je to však menej o 19,1%. Ochorenia hlásili s výnimkou okresov Nové Zámky a Topoľčany všetky okresy v kraji, pričom najvyššiu chorobnosť 14,5/100 000 obyvateľov (6 prípadov) zaznamenali v okrese Zlaté Moravce a 12,2/100 000 obyvateľov (14 prípadov) v okrese Levice. V okrese Komárno evidovali 8 ochorení (chorobnosť 7,7/100 000 obyvateľov), v Nitre 16 ochorení (chorobnosť 10,0/100 000 obyvateľov) a v okrese Šaľa 1 ochorenie (chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov). Diagnóza bola vo všetkých prípadoch potvrdená pozitívnym sérologickým vyšetrením.

V tomto roku bolo v kraji hlásených 3 321 ochorení na varicellu, čo predstavuje chorobnosť 481,6/100 000 obyvateľov. Oproti minulému roku, kedy bolo evidovaných 2 550 ochorení s chorobnosťou 361,8/100 000 obyvateľov, došlo k nárastu chorobnosti o 30,2% a oproti 5-ročnému priemeru o 33,2%. Ochorenia boli hlásené zo všetkých okresov kraja, pričom najvyššiu chorobnosť 894,6/100 000 obyvateľov (370 ochorení) zaznamenali v okrese Zlaté Moravce a chorobnosť 660,1/100 000 obyvateľov (952 ochorení) v okrese Nové Zámky. Z okresu Topoľčany hlásili 385 ochorení (chorobnosť 533,0/100 000 obyvateľov), z okresu Nitra 828 ochorení (chorobnosť 519,4/100 000 obyvateľov), z okresu Levice 409 prípadov (chorobnosť 355,4/100 000 obyvateľov), z okresu Šaľa 173 ochorení (chorobnosť 324,8/100 000 obyvateľov) a z okresu Komárno 204 ochorení (chorobnosť 196,2/100 000 obyvateľov). Ochorenia prebehli bez komplikácií 3 310 krát (99,7%) a 11 krát bolo ochorenie hlásené ako varicella s inými komplikáciami (0,3%).

V roku 2012 lekári v kraji hlásili celkom 329 351 ochorení na akútne respiračné ochorenia (chorobnosť 71 532,1 /100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov), čo je v porovnaní s rokom 2011 pokles chorobnosti o 6,7% (352 977 ochorení s chorobnosťou 75 826,3/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov). Z tohto počtu boli 41 906 krát hlásené ochorenia na chrípku a chrípke podobné stavy (chorobnosť 9 101,6/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov), čo je 12,7% z počtu všetkých hlásených akútnych respiračných ochorení. Najvyššia chorobnosť 90 801,0/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov bola v okrese Levice (53 296 ochorení), v okrese Nitra bola chorobnosť 87 290,6/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov (88 441 ochorení), v okrese Nové Zámky chorobnosť 74 954,4/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov (74 585 ochorení), v okrese Šaľa chorobnosť 72 007,6/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov (32 035 ochorení), v okrese Zlaté Moravce chorobnosť 67 264,8/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov (24 345 ochorení), v okrese Komárno chorobnosť 56 667,8/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov (34 122 ochorení) a v okrese Topoľčany chorobnosť 36 563,6/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov (22 527 ochorení). Najvyššiu vekovošpecifickú chorobnosť sme zaznamenali vo vekovej skupine 0-5-ročných detí 251 220,7/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov (65 382 ochorení), vo vekovej skupine 6-14-ročných detí 196 924,9/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov (75 606 ochorení) a u 15-19-ročných osôb 173 068,6/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov (47 462 ochorení). Úmerne s vekom chorobnosť na chrípku a ARO klesala. Ochorenia na chrípku a ARO mali sporadický charakter alebo charakter lokálnych epidémií. V prvej polovici januára 2012 začala chorobnosť na akútne respiračné ochorenia stúpať a zvýšený výskyt pretrvával až do 16. kalendárneho týždňa s maximom v 7. kalendárnom týždni, kedy ochorelo 11 338 osôb, čo je chorobnosť 2082,2/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov. V tomto období boli v kraji zaznamenané početné lokálne epidémie v predškolských a školských zariadeniach. Pred začiatkom chrípkovej sezóny došlo k vzostupu chorobnosti od 36. kalendárneho týždňa. Chorobnosť kulminovala od 39. do 43. kalendárneho týždňa s maximom 8 799 ochorení (chorobnosť 1828,8/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov) v 41. kalendárnom týždni. K ďalšiemu vzostupu došlo v 47. kalendárnom týždni. Chorobnosť kulminovala od 49. do 51. kalendárneho týždňa s maximom 9 583 ochorení (chorobnosť 2037,4/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov) v 51. kalendárnom týždni. V priebehu roku 2012 bolo v kraji zatvorených 21 materských škôl a 24 základných škôl. Z celkového počtu akútnych respiračných ochorení hlásených v roku 2012 bol klinický priebeh komplikovaný u 9 592 prípadov (2,9%). Najvyšší podiel komplikácií tvorili sinusitidy

(1,3% z počtu ochorení a 46,0% z počtu komplikácií) a otitídy (0,9% z počtu ochorení a 31,1% z počtu komplikácií). Pneumónie tvorili 0,7% z počtu ochorení a 22,9% z počtu komplikácií.

V chrípkovej sezóne bolo v kraji vykázaných 88 laboratórne potvrdených ochorení na sezónnu chrípku s chorobnosťou 12,8/100 000 obyvateľov. Najviac 84 ochorení (chorobnosť 52,7/100 000 obyvateľov) hlásil okres Nitra, 2 ochorenia okres Topoľčany a po 1 ochorení hlásili z okresov Levice a Nové Zámky. Z okresov Komárno, Šaľa a Zlaté Moravce ochorenia neboli hlásené. Ochorenia sa vyskytli 6 krát sporadicky a 82 prípadov prebehlo v epidémii v Zariadení sociálnych služieb v Nitre, kde sme zaznamenali aj 1 úmrtie.

Ďalej sme zaznamenali v kraji 2 prípady SARI (chorobnosť 0,3/100 000 obyvateľov), ktoré boli vykázané po 1 krát v okrese Komárno a Šaľa. Ochorenie z okresu Komárno skončilo úmrtím.

V priebehu roku 2012 bolo v kraji diagnostikovaných 109 ochorení na infekčnú mononukleózu s chorobnosťou 15,8/100 000 obyvateľov, čo je o 43,8% menej ako v minulom roku (194 ochorení, chorobnosť 27,5/100 000 obyvateľov). Najviac 37 prípadov (33,9%) bolo hlásených z okresu Nitra (chorobnosť 23,2/100 000 obyvateľov), 20 ochorení hlásili z okresu Topoľčany (chorobnosť 27,7/100 000 obyvateľov), 19 z okresu Levice (chorobnosť 16,5/100 000 obyvateľov), 11 z okresu Komárno (chorobnosť 10,6/100 000 obyvateľov), 11 z okresu Nové Zámky (chorobnosť 7,6/100 000 obyvateľov), 7 prípadov z okresu Šaľa (chorobnosť 13,1/100 000 obyvateľov) a 4 prípady evidovali v okrese Zlaté Moravce (chorobnosť 9,7/100 000 obyvateľov). Jednotlivé ochorenia boli na základe sérologických vyšetrení diagnostikované najčastejšie 47 krát (43,2%) ako gamaherpesvírusová mononukleóza (B27.0), 12 krát (11,0%) ako cytomegalovírusová mononukleóza (B27.1), 37 krát (33,9%) ako iná infekčná mononukleóza (B27.8) a 13 krát (11,9%) ako nešpecifikovaná infekčná mononukleóza (B27.9).

V skupine respiračných ochorení bolo v roku 2012 v Nitrianskom kraji vykázaných ešte 29 ochorení na šarlach (chorobnosť 4,2/100 000 obyvateľov), 75 ochorení na erysipelas (chorobnosť 10,9/100 000 obyvateľov), 51 ochorení na herpes simplex (chorobnosť 7,4/100 000 obyvateľov), 528 ochorení na herpes zoster (chorobnosť 76,6/100 000 obyvateľov), 1 ochorenie na exanthema subitum (chorobnosť 0,2/100 000 obyvateľov), 2 ochorenia na erythema infectiosum (chorobnosť 0,3/100 000 obyvateľov) a 22 ochorení na iné vírusové infekcie charakterizované léziami kože (chorobnosť 3,2/100 000 obyvateľov).

Skupina neuroinfekcií

V tejto skupine prenosných ochorení pokračoval v roku 2012 priaznivý trend vo vývoji chorobnosti.

Hlásené boli iba 3 ochorenia na meningokokovú infekciu, čo je chorobnosť 0,4/100 000 obyvateľov. V minulom roku sme evidovali 2 ochorenia (chorobnosť 0,3/100 000 obyvateľov) a priemer chorobnosti za posledných 5 rokov bol rovnako ako v tomto roku 0,4/100 000 obyvateľov. Ochorenia hlásili iba z 2 okresov kraja a to 2 krát z okresu Nitra (chorobnosť 1,3/100 000 obyvateľov) a 1 krát z okresu Komárno (chorobnosť 1,0/100 000 obyvateľov). Diagnóza bola u všetkých chorých potvrdená pozitívnym kultivačným vyšetrením likvoru, pričom 2 krát bola izolovaná *Neisseria meningitidis* typ B a 1 krát *Neisseria meningitidis* typ C. Ochorenia sa skončili uzdravením.

K významnému nárastu chorobnosti došlo oproti minulému roku (19 prípadov, chorobnosť 2,7/100 000 obyvateľov) v skupine vírusových infekcií CNS, hlásených bolo 35 ochorení, čo je chorobnosť 5,1/100 000 obyvateľov. V porovnaní s priemerom za posledných 5 rokov je to nárast o 18,2%. S výnimkou okresu Komárno boli ochorenia hlásené zo všetkých okresov kraja a to 5 krát z okresu Levice (chorobnosť 4,4/100 000 obyvateľov), 18 krát z okresu Nitra (chorobnosť 11,3/100 000 obyvateľov), 5 krát z okresu Nové Zámky (chorobnosť 3,5/100 000 obyvateľov), 3 krát z okresu Šaľa (chorobnosť 5,6/100 000 obyvateľov) a po 2 krát z okresov Topoľčany (chorobnosť 2,8/100 000 obyvateľov) a Zlaté Moravce (chorobnosť 4,8/100 000 obyvateľov). Na základe klinických príznakov a biochemického vyšetrenia likvoru boli ochorenia diagnostikované 14 krát ako nešpecifikovaná vírusová encefalitída (A86), 9 krát ako nešpecifikovaná vírusová meningitída (A87.9) a 12 krát ako nešpecifikovaná vírusová infekcia CNS (A89).

K miernemu nárastu chorobnosti v porovnaní s minulým rokom (12 ochorení, chorobnosť 1,7/100 000 obyvateľov) došlo v skupine bakteriálnych meningitíd. Hlásených bolo 13 ochorení, čo je chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov. Ochorenia boli hlásené s výnimkou okresu Topoľčany zo všetkých okresov kraja a to 2 krát z okresu Komárno (chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov), 1 krát z okresu Levice (chorobnosť 0,9/100 000 obyvateľov), po 4 krát z okresu Nitra (chorobnosť 2,5/100 000 obyvateľov) a Nové Zámky (chorobnosť 2,8/100 000 obyvateľov) a po 1 krát z okresov Šaľa (chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov) a Zlaté Moravce (chorobnosť 2,4/100 000 obyvateľov). Dve ochorenia (z okresu Nitra a Levice) skončili úmrtím. Ochorenia boli diagnostikované podľa etiológie po 2 krát ako pneumokokový zápal mozgových plien a stafylokokový zápal mozgových plien, po 1 krát ako streptokokový zápal mozgových plien a iný bakteriálny zápal mozgových plien a 7 krát ako

nešpecifikovaný bakteriálny zápal mozgových plien. V skupine bakteriálnych meningitíd sme zaznamenali 3 úmrtia.

Hlásených bolo 5 ochorení na zápalovú polyneuropatiu (chorobnosť 0,7/100 000 obyvateľov). Ochorenia hlásili iba z 3 okresov kraja a to 3 krát z okresu Komárno (chorobnosť 2,9/100 000 obyvateľov) a po 1 krát z okresu Nové Zámky (chorobnosť 0,7/100 000 obyvateľov) a Topoľčany (chorobnosť 1,4/100 000 obyvateľov).

V skupine neuroinfekcií sme v kraji v roku 2012 evidovali ešte 1 ochorenie na herpetickovírusovú encefalitídu (chorobnosť 0,2/100 000 obyvateľov), 4 ochorenia na zosterovú encefalitídu (chorobnosť 0,6/100 000 obyvateľov), 1 ochorenie na zápal mozgu a miechy (chorobnosť 0,2/100 000 obyvateľov) a 2 prípady parézy N.facialis (chorobnosť 0,3/100 000 obyvateľov).

Zoonózy a nákazy s prírodnou ohniskovosťou

Aj v skupine zoonóz bola v kraji v roku 2012 priaznivá situácia vo výskyte jednotlivých ochorení. Hlásené boli 4 ochorenia na tularémiu s chorobnosťou 0,6/100 000 obyvateľov, čo je síce nárast o 100% oproti minulému roku (2 prípady s chorobnosťou 0,3/100 000 obyvateľov), ale je to súčasne druhá najnižšia chorobnosť za celé sledované 20-ročné obdobie. Ochorenia hlásili po 2 krát z okresov Nové Zámky (chorobnosť 1,4/100 000 obyvateľov) a Šaľa (chorobnosť 3,8/100 000 obyvateľov).

Zaznamenali sme iba 1 ochorenie na leptospirózu (chorobnosť 0,2/100 000 obyvateľov) a to v okrese Zlaté Moravce. Je to najnižšia chorobnosť za celé sledované 20-ročné obdobie. V minulom roku sme vykázali 2 prípady (chorobnosť 0,3/100 000 obyvateľov).

V roku 2012 sme v kraji vykázali 5 ochorení na listeriózu, čo predstavuje chorobnosť 0,7/100 000 obyvateľov. V minulom roku sme evidovali 7 prípadov s chorobnosťou 1,0/100 000 obyvateľov. Ochorenia sa 4 krát klinicky manifestovali ako listériová meningitída a 1 krát ako iná forma listeriózy. V tejto skupine zoonóz sme zaznamenali 2 úmrtia na listériovú meningitídu.

Oproti minulému roku (137 prípadov, chorobnosť 19,4/100 000 obyvateľov) sme zaznamenali pokles počtu hlásených ochorení na lymfskú boreliózu o 18,2%. V roku 2012 sme v kraji evidovali 112 ochorení, čo je chorobnosť 16,3/100 000 obyvateľov. V porovnaní s 5-ročným priemerom došlo k poklesu chorobnosti o 40,7%. S výnimkou okresu Šaľa boli ochorenia hlásené zo všetkých okresov kraja, najviac 53 krát (47,3%) z okresu Nové Zámky (chorobnosť 36,8/100 000 obyvateľov). V okrese Levice zaznamenali 33 prípadov

(chorobnosť 28,7/100 000 obyvateľov), v okrese Topoľčany 11 prípadov (chorobnosť 15,2/100 000 obyvateľov), v Komárne 11 (chorobnosť 10,6/100 000 obyvateľov), v Nitre 3 (chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov) a v Zlatých Moravciach 1 prípad (chorobnosť 2,4/100 000 obyvateľov). Ochorenia sa najčastejšie 68 krát (60,7%) klinicky manifestovali ako kožná forma s príznakmi ECM, 29 krát (25,9%) ako kĺbová forma, 2 krát (1,8%) ako meningeálna forma, 7 krát (6,2%) ako neurologická forma a v 6-tich (5,4%) prípadoch išlo o inú formu ochorenia na lymskú boreliózu.

Rovnako ako v predchádzajúcich 2 rokoch bolo hlásených 10 ochorení na kliešťovú encefalitídu (chorobnosť 1,5/100 000 obyvateľov). Priemer za posledných 5 rokov bol 10,6 s chorobnosťou 1,5/100 000 obyvateľov). Najviac ochorení (4) hlásili z okresu Nitra (chorobnosť 2,5/100 000 obyvateľov), 3 ochorenia hlásili z okresu Levice (chorobnosť 2,6/100 000 obyvateľov) a po 1 ochorení z okresov Komárno (chorobnosť 1,0/100 000 obyvateľov), Topoľčany (chorobnosť 1,4/100 000 obyvateľov) a Nové Zámky (chorobnosť 0,7/100 000 obyvateľov).

K takmer dvojnásobnému nárastu chorobnosti oproti minulému roku (13 prípadov, chorobnosť 1,8/100 000 obyvateľov) došlo u ochorení na toxoplazmózu. Hlásených bolo 25 prípadov, čo je chorobnosť 3,6/100 000 obyvateľov. V porovnaní s 5-ročným priemerom (36,4, chorobnosť 5,2/100 000 obyvateľov) je to však menej o 31,3%. Výskyt bol zaznamenaný v štyroch okresoch kraja najviac 19 krát v okrese Nové Zámky (chorobnosť 13,2/100 000 obyvateľov). Z okresu Levice hlásili 3 prípady (chorobnosť 2,6/100 000 obyvateľov), z Komárna 2 prípady (chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov) a z okresu Nitra 1 prípad (chorobnosť 0,6/100 000 obyvateľov).

V priebehu roku bolo hlásených v kraji 32 ochorení na toxokarózu, čo je chorobnosť 4,6/100 000 obyvateľov, v minulom roku sme evidovali 39 prípadov s chorobnosťou 5,5/100 000 obyvateľov. Najviac ochorení 27 (84,4%) hlásili z okresu Komárno (chorobnosť 26,0/100 000 obyvateľov), 4 ochorenia hlásili z okresu Nové Zámky (chorobnosť 2,8/100 000 obyvateľov) a jeden prípad z okresu Levice (chorobnosť 0,9/100 000 obyvateľov).

V roku 2012 bolo v kraji hlásených spolu 106 poranení zvieratami podozrivými z ochorenia na besnotu (15,4/100 000 obyvateľov). V minulom roku to bolo 116 prípadov (16,5/100 000 obyvateľov).

V skupine zoonóz bolo v roku 2012 v kraji vykázané ešte 1 ochorenie na erysipeloid (chorobnosť 0,1/100 000 obyvateľov), 3 ochorenia na aktinomykózu (chorobnosť 0,4/100 000 obyvateľov) a 3 ochorenia na trichinelózu (chorobnosť 0,4/100 000 obyvateľov).

Nákazy kože a slizníc

Oproti minulému roku, kedy sme v Nitrianskom kraji vykázali 160 ochorení na svrab (chorobnosť 22,7/100 000 obyvateľov) došlo v roku 2012 k poklesu počtu hlásených prípadov o 13,8%. Hlásených bolo 138 prípadov s chorobnosťou 20,0/100 000 obyvateľov. S výnimkou okresu Zlaté Moravce boli ochorenia hlásené zo všetkých okresov kraja a to 8 krát z okresu Komárno (chorobnosť 7,7/100 000 obyvateľov), 28 krát z okresu Levice (chorobnosť 24,3/100 000 obyvateľov), 61 krát z okresu Nitra (chorobnosť 38,3/100 000 obyvateľov), 37 krát z okresu Nové Zámky (chorobnosť 25,7/100 000 obyvateľov), a po 2 krát z okresov Šaľa (chorobnosť 3,8/100 000 obyvateľov) a Topoľčany (chorobnosť 2,8/100 000 obyvateľov). Charakter výskytu bol prevažne 71 krát (51,5%) sporadický. Menšie epidémie s počtom od 4 do 10 prípadov zaznamenali 5 krát v okrese Nitra.

Iné infekcie – nezaradené

V priebehu roku bolo v kraji hlásených 17 ochorení na streptokokové septikémie, čo je chorobnosť 2,5/100 000 obyvateľov. Ochorenia hlásili z 5-tich okresov kraja, najviac 11 krát z okresu Nitra (chorobnosť 6,9/100 000 obyvateľov), po 2 krát z okresov Levice (chorobnosť 1,7/100 000 obyvateľov) a Nové Zámky (chorobnosť 1,4/100 000 obyvateľov) a po 1 krát z okresov Komárno (chorobnosť 1,0/100 000 obyvateľov) a Šaľa (chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov). Z celkového počtu hlásených streptokokových septikémií malo 9 (56,3%) nozokomiálny charakter. U ochorení na streptokokové septikémie sme zaznamenali 2 úmrtia.

V kraji bolo v roku 2012 vykázaných spolu 190 ochorení na iné septikémie, čo je chorobnosť 27,6/100 000 obyvateľov. V minulom roku bolo vykázaných 197 ochorení s chorobnosťou 27,9/100 000 obyvateľov. Okrem okresu Topoľčany hlásili ochorenia zo všetkých okresov v kraji, najviac 148 prípadov (77,9%) z okresu Nitra. Z celkového počtu ochorení malo 148 (77,9%) nozokomiálny charakter. V tejto skupine ochorení sme zaznamenali 8 úmrtí.

V Nitrianskom kraji bolo v roku 2012 vykázané 1 ochorenie na bartonelózu (chorobnosť 0,2/100 000 obyvateľov). Ochorenie zaznamenali v okrese Levice.

Oproti minulému roku, kedy bolo dermatovenerológmi v kraji hlásených 31 ochorení na syfilis (chorobnosť 4,4/100 000 obyvateľov), sa chorobnosť na túto diagnózu podstatne nezmenila a celkom bolo vykázaných 32 prípadov, čo predstavuje chorobnosť 4,7/100 000 obyvateľov. Ochorenia hlásili s výnimkou okresov Komárno a Zlaté Moravce zo všetkých okresov kraja.

Počet hlásených ochorení na gonokokovú infekciu oproti minulému roku (34 prípadov, chorobnosť 4,8/100 000 obyvateľov) narástol o 76,5% a celkom bolo v roku 2012 hlásených v Nitrianskom kraji 60 prípadov, čo predstavuje chorobnosť 8,7/100 000 obyvateľov. Ochorenia boli hlásené zo všetkých okresov.

Do epidemiologického informačného systému boli v roku 2012 vložené ešte ďalšie pohlavne prenosné ochorenia v počte 209 a to 91 krát chlamýdiové infekcie močovopohlavnej sústavy (chorobnosť 13,2/100 000 obyvateľov), 23 krát urogenitálna trichomonóza (chorobnosť 3,4/100 000 obyvateľov), 30 krát infekcie genitálií a močovopohlavného systému herpetickým vírusom (chorobnosť 4,4/100 000 obyvateľov), 1 krát herpetické infekcie perianálnej kože a rekta (chorobnosť 0,2/100 000 obyvateľov), 35 krát anogenitálne bradavice (chorobnosť 5,1/100 000 obyvateľov) a 29 krát iné špecifikované prevažne pohlavne prenášané ochorenia (chorobnosť 4,2/100 000 obyvateľov).

V roku 2012 bolo v kraji vykázané 1 ochorenie pod diagnózou choroba HIV vyúsťujúca do pneumocystovej pneumónie. Prípadozaevidovali v okrese Nitra. Ďalej bolo vykázaných 7 prípadov bezpríznakového nosičstva vírusu HIV. Hlásené boli iba z 3 okresov kraja, najviac 5 krát z okresu Nitra (chorobnosť 3,1/100 000 obyvateľov) a po 1 krát z okresov Nové Zámky (chorobnosť 0,7/100 000 obyvateľov) a Šaľa (chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov).

V skupine geohelmintóz boli vykázané 2 ochorenia na askariózu (chorobnosť 0,3/100 000 obyvateľov), 6 ochorení na trichuriózu (chorobnosť 0,9/100 000 obyvateľov), 57 ochorení na enterobiózu (chorobnosť 8,3/100 000 obyvateľov) a 1 ochorenie na nešpecifikovanú črevnú helmintózu (chorobnosť 0,1/100 000 obyvateľov).

Nozokomiálne infekcie

Za rok 2012 evidujeme zo zdravotníckych zariadení Nitrianskeho kraja spolu 992 nozokomiálnych ochorení. Prevalencia je 0,8 – rovnaká ako v roku 2011. V tomto roku boli šetrené 4 epidémie nozokomiálnych nákaz. Najčastejšie diagnostikovanými nozokomiálnymi ochoreniami boli sepsy v počte 160 ochorení, 112 bronchopneumónií po umelej pľúcnej ventilácii, 108 bronchopneumónií, 71 infekcií močových orgánov po zavedení permanentného močového katétra, 71 ochorení bolo diagnostikovaných ako infekcia horných ciest dýchacích, 130 sekundárnych hojení operačných rán, 35 cystitíd a početnou skupinou 129-tich prípadov boli aj enteritídy (60 gastroenteritíd pravdepodobne infekčného pôvodu, 35 rotavírusových enteritíd, 13 enterokolitíd zapríčinených *Clostridium difficile*, 8 norovírusových gastroenteropatií, 4 salmonelové enteritídy, 4 infekcie enteropatogénnymi *E.coli*,

2 kampylobakteriálne enteritídy, 1 adenovírusová enteritída, 1 enteritída zapríčinená *Yersinia enterocolitica* a 1x vylučovanie šigel). Najčastejšie izolovaným vyvolávateľom nozokomiálnych nákaz bola 120 krát klebsiella (z toho 79x *Klebsiella pneumoniae*) 115 krát iné špecifikované stafylokoky, 91 krát *E.coli*, 74 krát *Staphylococcus aureus* (z toho 30x MRSA kmeň), 57 krát *Pseudomonas*, 47 krát kandidy (z toho 37x *Candida albicans*), 46 krát iné špecifikované streptokoky a 32 krát *Acinetobacter*. Zo 779-tich odobratých vzoriek na kultivačné vyšetrenie bolo 70 negatívnych, t.j. 9,0 % a 213 krát pri výskyte nozokomiálnych nákaz nebol materiál na mikrobiologické vyšetrenie odobraný (t.j.21,5% z celkového počtu).